Invandrarna och svenskheten

David Schwarz (bilden) kritiserar här de svenska myndigheterna för den invandringspolitik som inte tar hänsyn till invandrarnas kulturella arv och behov av en intim gruppgemenskap. Från olika anpassningsåtgärder är steget inte långt till en politik som i praktiken innebär tvångsassimilering, hävdar Schwarz och pekar på de problem som uppstår när invandraren isoleras i en fjärbonden främmande miljö.

SEDAN 1940-TALET har Sverige i allt större utsträckning blivit ett immigrationsland. Redan i dag finns det i vårt land åtskiljiga många finskfödande som det finns svenskfödande i Finland. De invandrades antal i Sverige, de naturaliserade svenskarna inberäknade, torde nu närma sig 500 000. Om 20 år, när vi fått en rörligare vistelseupprik arbetsmarknad i stil med nordiska, kan de invandrades antal i Sverige uppgå till ett par miljoner, därav kanske 500 000 katolker och en muhammedanisk minoritet på omkring 100 000 människor, vilka alla kommer att medföra sina seder och sin kulturella särart.

Vårt land är alltså redan nu på väg att förvandlas till ett flerkultursamhälle. Att stoppa invandringen kan Sverige av olika skäl inte. Om landet plötsligt berövades det tillskott på arbetskraft som immigrationen utgör, skulle standardhöjningen rätas i fara. Inte heller skulle en sådan politik vara förenlig med vårt humanitära ideal och FN-åtaganden. Den internationella utvecklingen pekar också mot en allt större integrering i överstatliga enheter, något som särskilt kommer att beröra de mindre staterna. Medan ett land tidigare kunnat trygga sin nationella existens genom produktivitetiska åtgärder, sådana som exempelvis Ragnar Casparsson förfarande gör sig till förespråkare för, sikter sig staterna numera allmer ut i internationella gemenskaper för att kunna överleva.

Vi gör således med stiletta sannolikhet mot en framtid då Sverige har en befolkning på omkring 10 miljoner, därav en stor grupp åldringar (mestadels av majoritetsbefolkningen) och där naturaliserade svenskar och invandrare kan komma att utgöra 20—30 procent inom de s k produktiva åldrarna.

För Sverige, som hittills nästan helt saknat minoritetsproblem, är detta något nytt som förebådar av svår och smärtsam omställning. Därför borde det ligga i landets intresse att på bemannaplan praktisera en minoritetspolitik som är ägnad att underlätta ett framtida inlemmande i ett enat Europa.

För närvarande sörjer myndigheterna väl för invandrarna om man ser till det materiella, men man vill inte lätta om deras bakgrund och det faktum att många av invandrarna har behov av gruppgemenskap. Man inriktar sig endsägt på de problem som möter invandraren vid gränsen. De allvarliga svårigheterna börjar emellertid efta först när "utlänningen" vistats en tid i landet, har lärt sig svenska, kanske blivit svensk medborgare och upptäcker att det svenska samhället ålägger honom en rad förpliktelser, men att det inte anser sig skyldigt att sörja för hans kulturella behov.

Så t ex kan man läsa i en ledare i tidskriften Tiden nr 8-65: "Samtidigt gäller det att förhindra att immigranterna nationsvis klumpar ihop sig i stora grupper på de mindre orterna, så att man riskerar att få en uppdelning i en svensk respektive sydeuropeisk befolkningsgrupp, som genom språk- och kulturolikheter lever isolerade från varandra."

Under hela efterkrigstiden har man också tillämpat en invandringspolitik med syfte att placera ut invandrarna runt om i landet för att därigenom få dessa att snabbare sammansmälta med landets befolkning. Likväl visar erfarenheten att människor som har en gemensam kulturell och konfessionell bakgrund känner samhörighet och ungås med varandra, även om detta medför uppoffringar. Invandrarna har flyttat samman och bildat gemenskaper med egna aktiviteter, med ett eget föreenings- och fritidsliv, egna lokoch grundskolor m m. Således bor numera de flesta ingermanländningar, som flydde hit 1945, i Göteborgstrakten, där de till och med har en egen kyrka, judarna nästan uteslutande i städerna Stockholm, Göteborg, Malmö och Borås, estorna mestadels i Stockholm etc. Enligt Tiden ännar man, trots detta, fortsatta att medvetet sprida invandrarna runt om i landet för att förhindra gruppbildning. Hur mycket andligen rikare skulle inte gemenskapen inom minoriteterna, och därigenom landets kulturliv, bli om man i stället försökte få dessa människor att trivas och accepterade deras kulturella och konfessionella särart som normala inslag i det svenska samhället enligt maximen: "Rätten att vara lika innebär först och främst rätten att vara olika."

De flesta invandrare känner given vetskap ett starkt behov av att lära sig sitt nya hemlands språk och ingå i dess gemenskap. Men om detta måste ske på bekostnad av den egna integritetet, uppkommer en svårartad konfliktsituation, som samhället kunde förhindra genom att acceptera invandrarnas lojalitet mot sitt kulturarv. Det är illusoriskt att tro att invandraren utan vidare skulle finna sig till rätta bolerad i en annorlunda omgivning. Resultatet blir i stället en stark känsla av rotlöshet, med åtföljande revolt mot omgivningen eller med ett neurotiskt anpassningsbeteende till svenskheten (med förnekande av tidigare upplevelser och bakgrund). Själ har jag hos en del starkt assimilerade eller döpta svenska judar mött detta självhat och ett fremstickt bekänpande av allt ostanserat judiskt liv.

Sverige kan därför säga vara mitt uppe i en konflikt mellan å ena sidan statsmakterna, som trots sig ha ett i en bred allmän opinion och som allmner öppet krävver av invandrarna att de fortast möjligt skall assimilera sig, och å den andra sidan dem bland minoriteterna som vill bevara och utveckla det viktigaste av sina egna traditioner och föra dem vidare till sina barn. Även om denna kraftmätning än så länge sker i det fördolda, kan man utgå ifrån att den i sinom tid kommer att åtföljas av ett mer målmedvetet politiskt motstånd från invandrarhåll.

Utan hänsyn till den minoritetsgemenskapen omfattar allt fler individer växer dessutom självkänsla, och samtidigt kommer deras kamp för bevarande och vidareutvecklande av minoritetskulturerna i vårt land att accentueras av det ytterst tryckt och kanske av en växande utlänningsfientlighet.

Således har i dag en del invandrarminoriteter exempelvis ett sig nödsakade att bilda ett eget rättsväsen i form av s k minoritetsdomstolar, eftersom den svenska staten inte har insatt behovet av t ex kuratorer med en bakgrund som gör det möjligt för dem att tränga in i invandrarnas rättsuppfattning och föreställningsvärld. eller av att försöka skyddskonsulentorganisationen med ett erforderligt antal naturaliserade assistenter. Detta i sin tur medför att många invandrares reserverade och mistrogna syn på Sverige förvandlas till en bestämde negativism.

Knappast torde assimileringspolitiken komma till uttryck i skolfrågan. Minoriteterna har inte ens blivit representerade i den statliga utredning — 1964 års utländs- och internatskoleutredning — vars uppgift bl a är att utreda frågan om deras barns skolgång, fastän det finns en judisk, två estniska och två katolska grundskolor i landet. Däremot finns det två representanter för utlandssvenskarna bland ledamöterna i denna utredning. (Utredningen har också föreslagit att den svenska staten skall åtaga sig det ekonomiska ansvaret för att utlandssvenskarna barn skall få tillbringa de sista åren av sin skolgång i hemland det för att därigenom knytas närmare till svensk miljö!) Om det någon gång händer att samhället utser en representant för någon av de kulturella minoriteterna att företräda dessa i utredningar och nämnder, hämtas denne oftast ur de kretsar som redan vänt invandrargruppen ryggen och inte så sällan intar en fientlig hållning till sina f d landsmän och trosfränder.

Det säger sig självt att den förda politiken har en verkan mot att den åsyftade och att spänningen mellan majoritetsbefolkningen och minoriteterna därigenom ytterligare ökas. Många invandrare som eftersträver assimilering tvingas tillbaka till minoritetsgrupperna.

Om detta handlade om andra länders minoritetspolitik, så skulle de av svenska FN-representanter beteckna som "diskriminering", "tvångsassimilering" etc. I vårt land använder man ett mera neutralt ord, nämligen "anpassning". I "anpassningens" namn tycks man acceptera att barn och föräldrar bokstavligen inte talar samma språk, eftersom barnen aldrig har givits möjligheten att lära sig sina föräldrars språk och få kunskaper om deras traditioner. Har man tänkt på de risker för en ökad asocialitet som enligt erfarenheterna från bland annat USA åtföljer en spärttad hemmiljö bland kulturellt avvikande minoriteter?

Om det svenska samhället vägrar att ta hänsyn till barnens rätt att bevara förhållandet med den gemenskap de växer upp i, varför har då Sverige (1959) röstat för FN:s högtidliga "Förklaring om barnets rättigheter", där grundsatz 7 bland annat säger: "Barnets bästa skall vara rättesnöre för dem som äro ansvariga för dess undervisning och fostran; detta ansvar vilar i första hand på föräldrarna." Även FN-seminariet i minoritetsfrågor i Ljubljana (8 juni 1965), med deltagande av ett 80-tal medlemsstater, har gjort ett enhälligt uttalande för minoriteternas rätt till egna kulturella aktiviteter och erforderliga institutioner, såsom daghem, dagskolor m m. Har inte också Sveriges delegat röstat för detta?

Så här kan det emellertid lätta på hemmaplan: På en studentafton den 10/9 1964 på Stockholms universitet tillägnaden Torsten Nilsson av undertecknad hur man på regeringshåll tänkte sig att lösa minoritetsproblemen i landet. "De får bli svenskar eller åka vidare", svarade utrikesministern bland annat, dock utan att närmare precisera vad han ligger i ordet "svensk". På en annan fråga från auditoriet svarade statsrådet: "Vi behöver utlänningarna, låt bara fler av dem komma hit; vår industri måste ha dem." Vidare ansåg han på tal om Portugals kolonier att "vi måste på allt sätt bekämpa all diskriminering var helst den uppträder" etc.

I propositionen om nomadskolerna (nr 51 år 1962, sid 48) anför Ragnar Edenman bl a följande: "Med den syn som i vårt land under senare tid anlagts på samerna och med den ställning dessa intagit, framstår tvånjen för de flesta svenska medborgare från gan om hur skolgången för samernas barn skall ordnas inte haller som något svårt principiellt problem. Uppfattningen att hänsyn till samernas önskemål bör tagas så långt praktiska omständigheter det medger torde vara allmänt omfattad bland dem som haft anledning taga befattning med frågan och delas antagligen apontant av de flesta svenskar. Inte desto mindre måste denna, liksom alla andra frågor, som rör en folkminoritets förhållanden, tillmätas stor vikt och handhavas med största omsorg, då få ting så klart visar att folks mognad och kulturella nivå som dess förhållande till minoritetsgrupper av olika slag." Varför inte tillämpa denna humana politik också på de övriga minoriterna i Sverige?

Det finns bara en utväg — att vidga begreppet svensk gemenskap och i stället för en inhiklad och oförutsiktar homogenitet acceptera ett flerkultursamhälle, där samarbete mellan olika ideologiska, kulturella och konfessionella grupper ersätter den nuvarande konisktiskheten, rotlöshet och splittringen. Då skulle man kanske också kunna förhindra att så många av de intelligentaste och bäst utbildade bland de invandrade lämnar landet efter en tids vistelse här för att resa vidare till USA och andra länder, en utveckling som på intet sätt kan anses vara i avtagande, och som inneber en stor förlust för Sverige.

Genom att lära sig konsten att leva tillsammans med alna minoriteter kan vårt land rädda sin framtid, ty snart kommer Sverige självt att utgöra en minoritet i en större överstatsmässig gemenskap, det integrerade Europa. Om vårt land då fränjätt sin nuvarande kortsynta assimileringspolitik och istället erkänner de kulturellt utpräktade minoriteternas existensberättigande och accepterar deras egenvärksamhet som normala inslag i det svenska samhället, kan svenska krav på samma behandling ha större utsikter att vinna gehör hos majoritetskulturerna.

1866 och 1919 ärx svenska poliskar förstod att kompromiss och att uppge en del av sina privilegier (upplösa ständarskagen respektive infiera demokrati) för att därigenom lägga grunden till en fredlig utveckling i landet. Kommer det också framtiden att kunna säga detsamma om vår tids poliskar? Med andra ord: kommer denna att inse att deras politik i invandrarfrågan, och minoritetsfrågor förorsaket dagens dilemma och med kraft ta sig en problematiken?

DAVID SCHWARZ

"Större trygghet åt invandrarna", lod en av parollerna i första majtåget i Stockholm förra året. Kravet gäller inte bara materiell trygghet, utan också en politik som tar hänsyn till invandrarnas kulturella behov.

Glasögon LUNDQVIST Drottninggatan 28

I DAG JÄTTEBOKFEST I BOKHANDELN
Bonniers och Forums
KVALITETS
BOKREA
356 förnämliga titlar nedsatta med i genomsnitt över 50 %. Specialerbjudanden av facklitteratur och klassiker. Utländska toppromaner prissänkta med 66 %.
Se Bonniers och Forums stora reakatalog, gratis i bokhandeln!
Här är några av de författare som finns med:
Hjalmar Bergman, Erskine Caldwell, William Faulkner, Sven Gillsäter, Gösta Gustaf-Janson, Ernest Hemingway, Thor Heyerdahl, Björn-Erik Höijer, Eyvind Johnson, Sara Lidman, Ivar Lo-Johansson, Alice Lyttkens, Somerset Maugham, Aksel Sandemose, Georges Simenon, John Steinbeck, Evert Taube, Leo Tolstoy, Leon Uris, P. G. Wodehouse

BOK-REANS BÄSTA: 10 barnböcker tillsammans 9:90
10 barn böcker t. ex. inb. färgillustrerade bilder- o. målarböcker, roliga spännande sagor- o. äventyrsböcker äkt. Sköra lekboken och Sysselsättningsboken. Bytesmöjlighet. till samm. endast 9:90
Fantastiskt ej återkommande erbjudande att köpa bra barnböcker billigt.
Gratis Bonniers och övriga bokförlags REA-kataloger. Alla böcker nedsatta i limmegrupper.
OBS! c/ o 5% EXTRA-RABATT i Sergelbokhandeln vid köp av REA-böcker till minst 100:— kontant.
Grammofonspråkkurser: 1 språk 14:90 3 språk 29:80
Varje kurs 8 st 33-varvsskivor + kursbok. Naturmetod 15 olika språk + Yogakurs att väljs bland, t. ex. spanska, italienska och franska, nu tillsamms av 29:80 för 3 böcker och 24 skivor.
TAVELREA: Originaltavlor och reproduktioner, inramade; lagerpolitiq 20—30 % i samband med total nyinredning av tavelgalleriet i 1. upp. OBS! ofta, nillikomser!
SERGELBOKHANDELN, Hötorgscity • Tel. 08/10 57 80, 10 57 84

TOPP LISTAN i årets bok rea
25 februari - 12 mars
KONSTNÄRSKLUBBEN HUNDRA ÅR
123 andra reo-tynd finns i Norstedts egen katalog som Ni får i bokhandeln!
REA 1966 NORSTEDTS

Erik Blomberg Öppna Er, ögon
Tre öppna ögonen och de stutna, blicken mot ljus och mot mörker, det är det återkommande leitmotivet i dessa dikter.
Pris inb 17:50 Nu 6:—
Pris inb 14:50 Nu 7:—

Winston Churchill Min ungdom
Denna färgfka och spännande skildring av de första äventyrens är riktnas till de stora klassikerna.
Pris inb 14:50 Nu 4:—
Pris inb 18:50 Nu 7:—

Stig Dagerman Natteens lekar
En rad berättelser som ger ett strålande prov på hans mångsidighet som författare.
Pris inb 19:50 Nu 5:—

Stig Dagerman Presentsolsyn
I denna volym har samlats några av författarens mest finkänsliga verk: romanerna Bränt barn och Brölloppsvalsen samt Natteens lekar och andra novelier.
Pris inb 39:— Nu 18:—

Anatole Franco Lille Pierre
Kvick och elegant skildring av författarens barndom vid sjudom i Paris. Illustrerad.
Pris inb 15:50 Nu 7:50

Anatole Franco Presentsolsyn
Glansfull överblick av de andliga och politiska strömningar som präglade sekelskiftets Frankrike. Volymen består av fyra romaner: Under aldren, Provdockan, Ametistringen och Monsieur Bergeret i Paris.
Pris inb 39:— Nu 18:—

Graham Greene Presentsolsyn
Tre av författarens stora romaner, alla i storslagnt miljö och med stark inre spänning under den yttre: Makten och härligheten, Hjärtpunkten och Slutet på historien.
Pris inb 39:— Nu 18:—

Graham Greene Vår man i Havanna
Det kalla kriget om Cuba. En dammsugarsäljare blir spion av misstag och tänn ett spöktyr vetskap hur stor roll han spelar.
Pris inb 12:50 Nu 5:—

Bosse Gustafson Gift
Präglaxt humorn skärmskådeskildring, skembart med vardagens alla skrnskrm. Miljön är en svensk trakt i Tjällbrohäden.
Pris inb 19:— Nu 8:—

Lars Gustafsson Följeslagarna
Stort upplagd tidsroman om människan i ruin och tid, förskänd till gammalnaja raffinerade äventyrberättelse.
Pris inb 25:— Nu 11:—
Pris inb 31:— Nu 13:—

Dag Hammarskjöld Tal
Offentliga uttalanden av Dag Hammarskjöld under hans tid som Förenta Nationernas generalsekreterare.
Pris inb 32:— Nu 12:—
Pris inb 35.50 Nu 14:—

Dag Hammarskjöld Speeches
Engelsk upplaga av Dag Hammarskjölds Tal.
Pris inb 32:— Nu 12:—

Olle Hedberg Djur i bur
En lysande historisk pastisch och samtidigt en fränt realistisk demonstration av den evigs mänskliga tragiken, mänsklnsns oförändrliga ellende.
Pris inb 17:50 Nu 10:—
Pris inb 25:— Nu 14:—

Olle Hedberg Dockan dansar, klockan slår
"... denna underbara bok — en av de mäktigaa i vår nyare litteratur, en topp i hans produktionskolja." Stig Ahlgren (i V)
Pris inb 14:50 Nu 8:—
Pris inb 22:— Nu 16:—

Olle Hedberg Då blekner bruden
Sagan om Hans och Blenda har blivit en studie över kärleken och döden. Två unga människor trattas i hjärtat av Preskärlen. Dikt av sorg och kärlekssagn.
Pris inb 21:50 Nu 16:—
Pris inb 27:— Nu 14:—

Richard Hughes Räven på vinden
En ung engelsman upplever smärtsamt klyftan mellan engelsk och tysk livsarts och lämnar i panisk melankoligsdrama Tysskland.
Pris inb 25:— Nu 14:—
Pris inb 32:— Nu 14:—

L. P. Kirwan Den vita vägen
Präm vikingatid och fram till den stora Antarktisexpeditionen 1927—28 g.g. skenna berättelse om mod och fanatism, kunnskapstörst och äventyrslyst.
Pris inb 37:50 Nu 14:—
Pris inb 42:— Nu 18:—

Konstnärsklubben 100 år
Konstnärsklubbens uppkomst och dess "levande historia" och bild. Rikt illustrerad. med medlemmar och fotografier.
Pris inb 35:— Nu 45:—

Arne Lundgren Portugiiska berättare
En författare av Portugals modernas litteratur presenteras, med var sin berättelse, vilken avslutas med en uttömmande biografi.
Pris inb 24:— Nu 11:—

Gavin Maxwell Mina vattnar
En av de mest mänskliga djurskildringar som skrivits och samtidigt en kärlekskärlekslig till den orörda natur som finns kvar på nordvästra kusten av Skottland.
Pris inb 32:— Nu 12:—
Pris inb 37:50 Nu 17:—

Oscar II Mina memoarer I
Ny redigerbarna för politiska debatter och kriser växer också ett fascinerande skådespelstik fram — bilden av en upprigtigad personlighet som ihärdeuftt engagerade sig i sin tids frågor. Illustrerad.
Pris inb 38:— Nu 15:—
Pris inb 44:— Nu 21:—

Charles Perrault Gåmora säger
I svensk översättning av Hjalmar Gullberg, mycket fin, mycket grafiskt och förnuft med en inledning som är den vårdig.
Pris inb 8.50 Nu 5:—

Per Rådström Mordet
En nordisk berättarkonsten
Thriller om sökande i det Hoffnitsa och det fördöda. Som alla hans böcker är det en bok som svar och oroar.
Pris inb 19.50 Nu 8:—

Heilbert Seitz De tre kronorna
Det svenska riksvapnet i sitt europeiska sammanhang: Var kom det sig att denna sinnebild valdes?
Pris inb 37.50 Nu 15:—
Pris inb 45:— Nu 20:—

Per Olof Sundman Expeditionen
En av det unga svenska litteraturen mest spännande äventyr. En sociologsagt av allmänglig karaktär.
Pris inb 24:— Nu 11:—
Pris inb 30:— Nu 14:—

Per Wahlöö Lastbilen
En trött mäfare ber tillsammans med ett norskt par i en liten spansk stad. Det norska paret försvinner under omständigheter som pekar mot vätt.
Pris inb 25:— Nu 11:—
Pris inb 31:— Nu 14:—

Prins Wilhelm Tropik DOKTER
Pris inb 8:— Nu 4:—
Pris inb 15:— Nu 7:—

Prins Wilhelm Verklighetens skuggbilder DOKTER
Pris inb 4.50 Nu 5:—
Pris inb 10:— Nu 4:—

K. F. Wong Hednisk oskuld
Detta urval av Wongs bilder gör en utomordentligt vacker överblick av förevarvcjungdn och dess mänskliga tvekaan. Rikt illustrerad.
Pris inb 33:— Nu 19:—
Pris inb 38:— Nu 15:—

Anatole France Under almen
Provdockan
Ametistringen
Monsieur Bergeret i Paris

Graham Greene Makten och härligheten
Hjärtpunkten
Slutet på historien

Stig Dagerman Bränt barn
Brölloppsvalsar
Natteens lekar och andra novelier

KÖP BOKEN I KUNGS bokhandeln -ett varuhus i böcker
KUNGSGATAN 26 - Tel. 08/22 79 15

Inte mångt men mycket
i bokhandeln vårsalsation från kvalitetsförlaget
NATUR o. KULTUR
Vi har bl. a. med:
Världen i går och i dag I-III Förr inb. 120:—, nu inb. komplett 40:—
Vår underliga historia Förr inb. 78:—, nu inb. 40:—
Domen faller av Abram Perz (pseudonym för ANDRZJ SINJAVSKIJ) rysen som fick 7 års fängelse för denna bok. Förr 8:50, nu 4:—. Förr inb. 12:50, nu inb. 6:—

TILLBAKA TILL SÖKRESULTATET

DN.Arkivet är en del av dn.se (www.dn.se). Chefredaktör och ansvarig utgivare: Peter Wolodarski. Vd: Anders Eriksson. Redaktionschef: Caspar Opitz. Chef DN.se: Anna Åberg. Redaktionell utvecklingschef: Martin Jönsson. Administrativ redaktionschef: Fredrik Björnsson. Samhällschef: Pia Skagermark. Kulturchef: Björn Wiman. Chef ledarredaktionen: Johannes Åman. E-post DN.se: www@dn.se © AB Dagens Nyheter 2017